

DVA

Les voluntats anticipades: una expressió de responsabilitat personal

EL DOCUMENT DE VOLUNTATS ANTICIPADES ÉS UNA EXPRESSIÓ DE L'AUTONOMIA DE LES PERSONES A L'HORA DE DECIDIR EN RELACIÓ AMB LA PRÒPIA SALUT, ESPECIALMENT PREVEIENT SITUACIONS DE FUTUR EN QUÈ, PEL SEU ESTAT, NO PUGUIN DECIDIR PER ELLES MATEIXES O ESTIGUIN EN UNA SITUACIÓ DE MÉS VULNERABILITAT

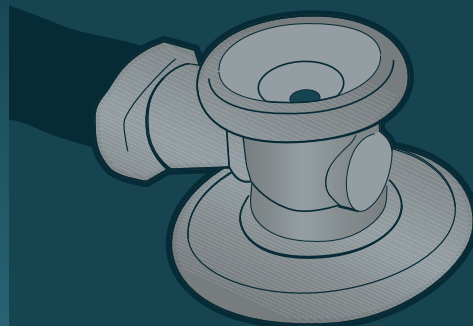
Les decisions clíniques han de ser sempre **respectuoses amb la voluntat** lliure dels malalts i, en allò que sigui possible, tenir en compte les seves preferències: per exemple, hi ha la necessitat d'un consentiment previ dels malalts i l'obligació de respectar la seva negativa abans de qualsevol actuació. Quan aquesta voluntat i preferències han estat expressades previsorament, els professionals les han de continuar respectant i tenir en compte encara que els malalts ja no estiguin conscients.

“El document de voluntats anticipades és el document, adreçat al metge responsable, en el qual una persona major d'edat, amb capacitat suficient i de manera lliure, expressa les instruccions a tenir en compte quan es trobi en una situació en què les circumstàncies que concorrin no li permetin d'expressar personalment la seva voluntat.”

Article 8 de la Llei 21/2000 sobre els drets d'informació concernent la salut i l'autonomia del pacient, i la documentació clínica.

L'objectiu dels documents de voluntats anticipades és mantenir el respecte a les decisions personals dels pacients i augmentar la seguretat dels professionals a l'hora de respectar-les.

El suport dels professionals en l'elaboració del document de voluntats anticipades millora la pràctica clínica i reforça la relació assistencial.

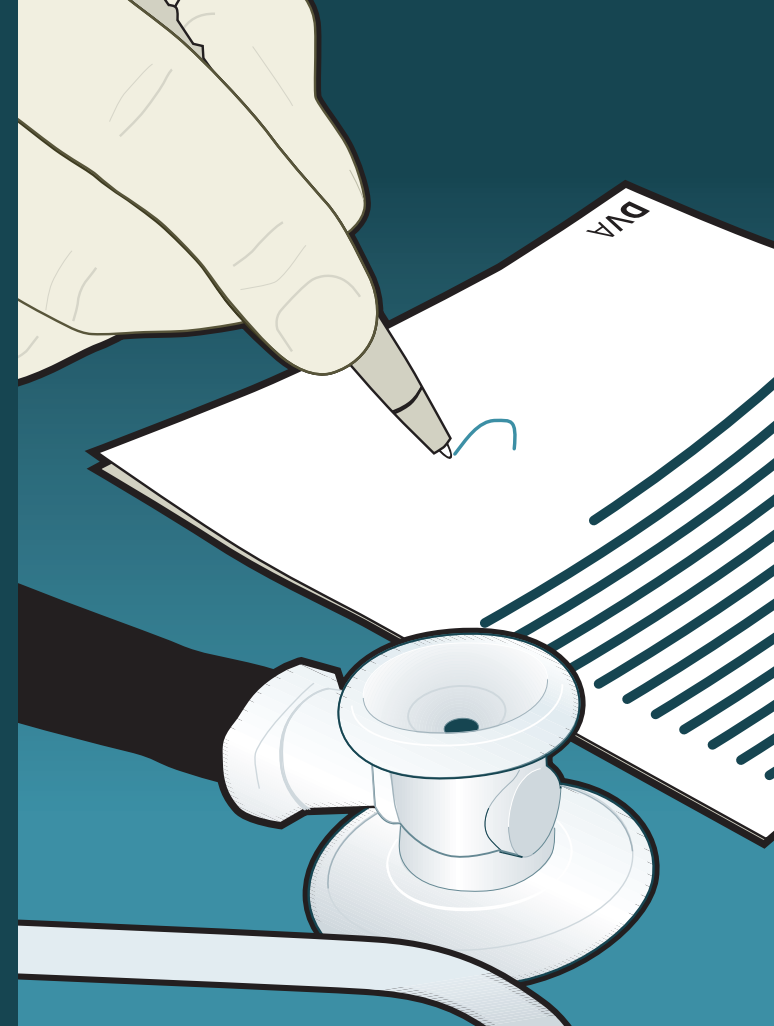
Per a més informació:

WEB DEL DEPARTAMENT DE SALUT
(apartat de drets i deures)
www.gencat.net/salut

DIRECCIÓ GENERAL DE RECURSOS SANITARIS DEL
DEPARTAMENT DE SALUT
Travessera de les Corts, 131-159 (Pavelló Ave Maria),
08028 Barcelona
Tel. 93 227 29 00

UNITAT D'ATENCIÓ A L'USUARI DEL VOSTRE CENTRE
O DEL DE REFERÈNCIA

WEB DEL COMITÈ DE BIOÈTICA DE CATALUNYA
www.gencat.net/salut/depsan/units/sanitat/html/ca/consells/spbioe00.htm

Compartint les decisions sanitàries

Informació per als professionals sobre el document de voluntats anticipades

L'actitud activa dels professionals davant de la demanda d'orientació

El document de voluntats anticipades no pot substituir la relació i el diàleg que té lloc en el marc de la **consulta mèdica**. I és precisament en aquest context on s'integra el consell i l'ajuda del professional en la formalització del document, entenent-ho com una tasca més de la relació assistencial i un reflex de la mútua confiança entre el pacient i el professional.

El suport dels professionals

Quan els ciutadans s'adrecen als professionals sanitaris per expressar-los voluntats concretes per al futur o per demanar-los informació sobre les voluntats anticipades, aquests han de:

- informar-los de l'ajuda que el document els pot aportar per poder deixar constància de les seves voluntats per a quan, pel seu estat de salut, no puguin decidir per elles mateixes;
- ajudar-los a orientar de forma realista el document, evitant, però, qualsevol coacció per elaborar-lo o en la definició concreta dels continguts;
- informar-los de les conseqüències, alternatives possibles i varietats en què es podrà portar a terme la seva voluntat;
- valorar la seva capacitat, observar que no s'identifiqui cap coacció o influència excessiva, i comprovar que s'hagi entès la informació i l'abast de la decisió a prendre;
- ajudar a actualitzar documents fets anteriorment, sobretot quan apareguin situacions que no s'havien previst;
- conèixer el representant legal que s'hi nomena i tenir-lo com a interlocutor privilegiat abans de prendre les decisions;
- aconsellar el malalt sobre on pot anar per ampliar l'ajuda que demana;
- consignar en la història clínica els diàlegs amb el malalt, les decisions i observacions referents a aquesta qüestió.

Els deures concrets dels professionals

A part d'aquests deures professionals d'ajuda al malalt, els professionals estan obligats per llei a:

- acceptar els documents de voluntats anticipades ja fets;
- inscriure'ls en la història clínica del malalt;
- tenir-los sempre en compte en les seves decisions;
- raonar per escrit, en la mateixa història clínica, la decisió final, com s'ha seguit, o per què no s'ha pogut seguir el que hi estava indicat en cas de ser així.

El suport dels centres sanitaris

Els centres assistencials han d'oferir ajuda als ciutadans per a l'elaboració del document de voluntats anticipades mitjançant professionals amb un coneixement i una formació suficients, sense entrar en el fons del contingut concret. La **unitat d'atenció a l'usuari** sembla el lloc més adient per a aquesta tasca, amb l'ajuda o instrucció del comitè d'ètica assistencial.

Aquests professionals han de valorar si la persona té la capacitat legal per elaborar un document de voluntats anticipades i si està sotmesa a cap coacció. A més, han d'orientar-la sobre el procediment que poden seguir, alhora que li han de saber transmetre a la persona que:

- ha de ser conscient de l'abast de la seva decisió;
- ha d'estar informada de possibles alternatives i conseqüències;
- és necessari haver dialogat prèviament sobre el document i el seu contingut amb el metge, que és qui coneix millor el seu estat de salut, procés d'evolució i possibilitats d'aplicació;
- és convenient haver informat el representant que vol nomenar;
- té la possibilitat de renovació, modificació o anul·lació del document en qualsevol moment.

El centre ha d'instaurar un circuit per incloure el document de voluntats anticipades en la història clínica de forma visible, i ha de fer el mateix per a les dades del representant nomenat pel pacient.

El centre ha d'assenyalar als seus professionals quins són els circuits que ha establert per als documents de voluntats anticipades, tant per als ja fets com per als que es volen fer.

El registre del document de voluntats anticipades

Una vegada elaborat, el document de voluntats anticipades s'ha d'incloure dins de la **història clínica** del pacient en el seu centre sanitari.

També es pot inscriure al registre de voluntats anticipades del Departament de Salut, de manera que es garanteixi la seva incorporació a un fitxer automatitzat que permeti la consulta del document a qualsevol professional mèdic de Catalunya i, properament, de tot Espanya. El fet de registrar-lo, però, no li confereix més valor legal.

En els documents formalitzats davant de notari, la notaria en fa, si la persona ho sol·licita, la inscripció automàtica al registre del Departament de Salut.

Si el document s'ha formalitzat davant de testimonis, l'atorgant o el professional del centre el pot presentar a qualsevol registre de la Generalitat, o bé enviar-lo per correu al Departament de Salut, adjuntant-hi:

- el full de sol·licitud de registre;
- una còpia del document original;
- una fotocòpia compulsada del DNI o passaport de la persona sol·licitant i de cadascun dels tres testimonis.

